

Foto: Daniel Pedersen

Hvordan redde den mangfoldige skogen?

Skogbruket reguleres i hovedsak av statlige regler. Det samme gjelder ordningen med frivillig vern. Men også kommunene har gode virkemidler for å ta vare på skog og trær.

Det står dårlig til med skogen i Norge. Dette skyldes lang tid med svært hard hogstpåvirkning med altfor svake miljøtiltak, som har resultert i en lite mangfoldig skog. Det er ingen tvil om at både tidligere skogbruk og dagens skogbruk er hovedtruslene mot det biologiske mangfoldet i skog. NRK har hatt flere store oppslag som setter søkelyset på bærekraftutfordringene i skogbruket.

Skogene våre er svært viktige for naturmangfoldet. I dag er 13 naturtyper i skog truet, og skog er levested for 1330 truede arter. Bedre økologisk forvaltning av skogen er avgjørende for å nå mange av målene i den internasjonale naturavtalen.

GODE GRUNNER FOR Å TA VARE PÅ SKOG:

- Halvparten av de truede artene i Norge lever i skogen.
- Store trær og skog som får vokse seg gamle, huser et mye større naturmangfold enn plantefelt og flatehogde arealer.
- Intakte skogøkosystemer og skogsjord binder store mengder karbon og hindrer avrenning.
- Kommunen kan få betalt av staten for frivillig vern av kommuneskog.
- Folk er ofte veldig glade i nærnaturen og turskogen sin, og kommunen kan bidra til å forebygge konflikter om skogdrift.
- Skoger og andre grøntområder nær der folk bor, er svært viktige for lek og rekreasjon.

Slik kan kommunen forvalte skogen bedre:

TIPS 1. LEGG INN SKOGVERN I AREALFORMÅL, BESTEMMELSER OG HENSYNSSONER I KOMMUNEPLANEN

Ledende miljøjurister mener kommunene i langt større grad bør prøve å bruke sine arealplaner til å sikre viktige skogsverdier. Her er noen muligheter det er verd å prøve ut:

a. Innføre søknadsplikt for hogst og bygging av skogsbilveier. Tiltakene må vurderes i lys av naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven.

b. Sikre viktige tettstedsnære friluftslivskoger. Gi dem arealformål «grøntområder» og underformål natur- og friluftsområde med restriksjoner på hogst.

c. Legge hensynssoner for å beskytte skogsområder i LNFR-arealformålssonene som kartlagt spesielt viktige for naturmangfold og friluftsliv.

d. Legge tydelige bestemmelser om hvordan trær og grønntområder i byggesonen skal tas vare på, for eksempel at store, gamle trær skal ha spesiell beskyttelse, at det er søknadsplikt før trefelling, og at felte trær skal erstattes med nye.

TIPS 2. SLUTTE MED FLATEHOGST PÅ KOMMUNALT EIDE AREALER

I skog eid av kommunen skogskjøtselen legges om fra dagens vanlige flatehogst til et såkalt kontinuitetskogbruk. Oslo kommune har påbegynt en slik omlegging, med gode resultater. Dette sammen med å la skogen stå en del tiår lenger før hogst (økt omløpstid) er bra for både natur og klima.

TIPS 3. IKKE BRUK FREMMEDE TRESLAG

Kommunen kan vedta at det ikke skal brukes farlige, fremmede treslag på egne arealer.

TIPS 4. MELD INN OMRÅDER FOR FRIVILLIG VERN

Kommunene må til at Norge verner 30 prosent av arealene sine innen 2030. Mange kommuner eier en del skog. Spesielt biologisk verdifulle deler av disse kan med fordel meldes inn til statsforvalter som kandidater for frivillig vern. Utredninger og kompensasjon for vernet betales av staten.

TIPS 5. START RESTAURERINGSPROSJEKTER

Den internasjonale naturavtalen sier at verden må starte arbeidet med å restaurere 30 prosent av delvis ødelagt natur innen 2030. Kommunene må derfor kartlegge mulighetene for restaurering av blant annet skog og bidra til at dette gjennomføres.

Les mer:

Naturvernforbundets veileder (2023): [Slik kan kommunepolitikere redde norsk natur!](#)

NINA-rapport 2000: [Vurdering av økologisk tilstand for skog i Norge i 2020](#)

NINA-rapport 1352: [Evaluering av skogvern i 2016](#)

Biofokus Rapport 2023-011: [Meny av tiltak for skog](#)

Rapport fra WWF, Naturvernforbundet, Sabima og Natur og Ungdom: [Skogkur 2030](#)

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus: [Nettside om eventyrskoger](#)